

อัตลักษณ์ครูภูมิปัญญาไทยภายใต้อำนาจครอบงำของระบบการศึกษา:

กรณีศึกษา ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (การทอผ้า) ภาคอีสาน

Identity of Thai Wisdom Teachers Dominated by Educational Authority:

A Case study of Weaving Craft Industry in Isarn Area Thailand

คณาจารย์ ปริญญาโท¹ บุญสม เกษะประดิษฐ์² และปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์³

10.14456/jrgrsranngsit.2017.14

บทคัดย่อ

คุณูปการนี้เป็นการศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคมและศึกษารายละเอียดของปรากฏการณ์ที่มีการสถาปนา
ปราชญ์ชาวบ้านให้เป็นครูภูมิปัญญาไทย เพื่อถ่ายทอดความรู้ทางภูมิปัญญาในการศึกษาระบบโรงเรียนผ่านกรอบของ
หลักสูตรท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์กระบวนการการผนวกรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าสู่ระบบการศึกษา
รวมทั้งศึกษาและวิพากษ์ถึงอัตลักษณ์ของครูภูมิปัญญาไทยเมื่ออยู่ภายใต้อำนาจครอบงำของระบบการศึกษา เพื่อ
นำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการพัฒนาการผนวกรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าสู่ระบบการศึกษาอย่างเหมาะสม
และเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินการของครูภูมิปัญญาไทยในการจัดการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

ผลการศึกษาพบว่า การผนวกรวมภูมิปัญญาให้เข้าไปสู่การจัดการเรียนรู้ในการศึกษาระบบโรงเรียนนั้น เป็น
การลดทอนความรู้ทางภูมิปัญญาและทำให้อัตลักษณ์ตัวตนของครูภูมิปัญญาไทยสลายไปหรือเปลี่ยนไปเป็นอื่นตาม
ระบบมาตรฐานของการศึกษาในระบบโรงเรียน หากแต่อีกมุมมองการยอมรับต่อระบบมาตรฐานของการศึกษาเช่นนี้
เป็นการกระทำที่สะท้อนให้เห็นรูปแบบเทคนิควิธีอันแยบยลของอำนาจที่เข้ามาจัดกระทำในระดับความคิดและความ
เชื่อของครูภูมิปัญญาไทย โดยอำนาจนี้ถูกทำให้ยากล้นตาม ซึ่งแม้แต่ตัวครูภูมิปัญญาไทยเองก็ไม่สามารถรู้สึกรู้
สัมผัสถึงการครอบงำของอำนาจนี้ได้ ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องในระบบการศึกษาอาจจะต้องพิจารณาถึงความแตกต่างและ
พิจารณาความเป็นจริงถึงความเป็นไปได้และเหมาะสมต่อการเรียนภูมิปัญญาในระบบ โรงเรียน รวมทั้งพิจารณาปัจจัย
ที่เกี่ยวข้อง เช่น คุณค่าของการศึกษาในระบบโรงเรียน คุณค่าของการเรียนภูมิปัญญาจากการถ่ายทอดของบรรพ
บุรุษ ค่านิยมของสังคมต่อการศึกษาในปัจจุบัน ค่านิยมต่อการยอมรับในสังคมในฐานะผู้ที่ได้รับการศึกษาในระบบ
และฐานะทางสังคมจากอาชีพการงาน เป็นต้น

คำสำคัญ: ครูภูมิปัญญาไทย, อำนาจครอบงำ, ระบบการศึกษา

¹ นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางสังคม ธุรกิจ และการเมือง วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

² อาจารย์ที่ปรึกษา ประจำ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางสังคม ธุรกิจ และการเมือง วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

³ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยบูรพา

Abstract

This dissertation is a study of social phenomena and details of the phenomenon of the establishing of the local philosopher to Thai wisdom teachers to transfer knowledge of the school system through the local curriculum. The objectives were to analyze the process of integrating local wisdom into the education system, and to study and criticize the identity of Thai wisdom teachers under the domination of the educational system, to lead to policy recommendations for the development of integrating local wisdom into appropriate education system and to guide the development of praising Thai wisdom teachers in the management of local learning for better results.

The results of this study indicated that integrating wisdom into learning management in school system education is the reduction of intellectual knowledge and the identity of the Thai wisdom teacher to dissolve or change into another standard system of education in the school system but it is another view of acceptance of similar standard system of education. It is an action that reflects the ingenuity of the power that comes into being at the level of thought and belief of the Thai wisdom teacher. This power has been made to be attractive and followed even teachers of Thai wisdom cannot feel or touch the dominance of this power. Therefore, those involved in the education system may have to consider the differences and consider the reality of the feasibility and appropriateness of learning the wisdom in the school system. This included consideration of relevant factors such as the ideology of education in the school system, ideology of learning wisdom from the transmission of ancestry, values of society towards the present study, values for social acceptance as educated in the system, and social status from a career.

Keyword: Thai Wisdom Teachers, Dominated, Educational Authority